

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 6

(l tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được đặc điểm và các yêu cầu cơ bản của đề văn ở *Bài viết số 6*.
- Biết cách phân tích đề văn nghị luận về một sự việc, một hiện tượng đời sống ; nhận ra được ưu điểm và nhược điểm của bài viết.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

Các đề kiểm tra ở *Bài viết số 6* nhằm thực hành, luyện tập về kiểu văn bản nghị luận xã hội với dạng đề bàn về một sự việc, một hiện tượng trong cuộc sống. Dù đề do GV tự ra hay lựa chọn một trong các đề mà SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai đã nêu thì bài viết này cũng nhằm vào các nhiệm vụ chính sau đây :

- Ôn lại cách làm bài *nghị luận về một sự việc, một hiện tượng trong cuộc sống* đã học qua thực hành viết bài.
- Kiểm tra năng lực vận dụng các kiến thức xã hội và kỹ năng phân tích một vấn đề xã hội, cuộc sống vào bài viết.

– Đánh giá được những ưu điểm và hạn chế của HS trong việc viết dạng bài nghị luận này để có phương hướng khắc phục, sửa chữa.

Chính vì thế, đề văn, đáp án và những nhận xét, đánh giá của GV về ưu, nhược điểm trong bài viết của HS đều phải tập trung vào những yêu cầu cơ bản trên đây. Tất nhiên ngoài nội dung chính vừa nêu, vẫn cần xem xét các kĩ năng viết nói chung, như bố cục (*mở bài, thân bài, kết bài*), các lỗi diễn đạt và trình bày của HS như ở bất cứ bài viết nào. SGK cũng đã nêu lên các yêu cầu để HS suy nghĩ, đổi chiếu và tự nhận xét bài của chính mình theo các yêu cầu này (xem trong *Trả bài viết số 6*, SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai).

2. Về phương pháp

Xem lại yêu cầu của tiết *Trả bài viết số 1* (*Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập một) để thấy ý nghĩa hết sức thiết thực và quan trọng của việc trả bài trong việc dạy học làm văn ; khắc phục các nhược điểm thường gặp trong các tiết trả bài đã nêu. Xem xét và so sánh kết quả *Bài viết số 6* với các bài viết trước để thấy được sự tiến bộ của HS, từ đó đánh giá đúng những ưu điểm và khuyết điểm mà HS còn mắc phải. Chú ý nhắc nhở HS các lỗi cần tránh khi viết bài nghị luận về một sự việc, hiện tượng trong cuộc sống : thiếu chân thật, làm văn theo "điệu sáo" (tán dương, hô khẩu hiệu,...).

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

Cũng như các tiết trả bài khác, quy trình (các hoạt động) trả bài là giống nhau, chỉ khác ở những yêu cầu và nội dung cụ thể của mỗi bài viết.

1. Phần mở đầu : nêu yêu cầu của tiết trả bài.

2. Phần nội dung chính

a) Nêu lại đề và tập trung phân tích tìm hiểu đề

– GV yêu cầu HS nhớ và đọc lại đề văn của bài đã làm ; chỉnh sửa và nêu những lưu ý cần thiết về đề. Qua việc yêu cầu nhắc lại đề một cách chính xác, GV rèn luyện cho HS thói quen đọc kĩ đề, biết chú ý những dấu hiệu quan trọng để phân tích đề đúng. Qua thao tác này cũng nắm được HS nào đọc kĩ hay không kĩ đề đã làm. Kết hợp liên hệ, so sánh và phân tích các đề văn trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai để thấy được mục đích, yêu cầu của các đề văn đã nêu.

– Yêu cầu HS phân tích đề : chỉ ra các yêu cầu về nội dung và hình thức. Nội dung chính mà bài viết cần tập trung làm nổi bật là gì ? Phạm vi tư liệu

dề yêu cầu là gì ? Đề kiểm tra yêu cầu viết bài nghị luận xã hội thuộc dạng nào ? Ngoài phương thức biểu đạt chính có vận dụng thêm phương thức biểu đạt nào khác không ?,...

b) Tổ chức cho HS thảo luận, xây dựng đáp án (dàn ý)

– Yêu cầu HS nêu và xây dựng dàn ý bằng một hệ thống câu hỏi, gợi dẫn qua đó mà hình thành cách tìm ý, cách lập dàn ý.

– GV nhận xét và bổ sung cho hoàn chỉnh dàn ý và các yêu cầu cần đạt, tham khảo các gợi ý đã nêu của năm đề ở *Bài viết số 6* trong SGV *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai.

c) Nhận xét và đánh giá bài viết của HS

– GV cho HS tự nhận xét bài viết của mình qua việc đối chiếu với dàn ý và các yêu cầu vừa nêu. Nên tập trung vào các vấn đề sau : Đã nhận thức đúng vấn đề trọng tâm, phạm vi, mức độ tư liệu mà đề yêu cầu hay chưa ? Những kiến thức về đời sống, về tác phẩm văn học cần huy động ra sao ? Bài viết đã đáp ứng được những yêu cầu nào ? Còn thiếu những gì ? Nếu viết lại thì sẽ bổ sung như thế nào ? Những lỗi cần tránh mà HS thường mắc phải về kỹ năng phân tích một vấn đề xã hội,...

– GV nêu nhận xét, đánh giá của mình về bài viết của HS : ưu điểm, nhược điểm ; những lỗi cơ bản cần khắc phục (nhận xét chung và cho ví dụ cụ thể theo bài làm của HS).

d) Sửa chữa lỗi của bài viết

GV cho HS trao đổi hướng sửa chữa các lỗi về nội dung (ý và sắp xếp các ý ; sự kết hợp các thao tác nghị luận, kỹ năng phân tích và cảm thụ văn học) ; về hình thức (bố cục, trình bày, diễn đạt, chính tả, ngữ pháp,...).

3. Phân cung cố

– GV bổ sung, kết luận về phương hướng và cách thức sửa lỗi.

– Trả bài và biểu dương, nhắc nhở. (Nếu có thời gian GV nên đọc bài văn hoặc một vài đoạn văn hay của một HS có điểm số cao để cả lớp tham khảo, rút kinh nghiệm chung).